

jogosnak kellett elismerni, mert a J. V. H. Ö. 12. §-ának (2) bekezdése kifejezetten csak a tartozatlanul fizetett és az adómentes szolgálati illetményekre eső adók levonását tiltja, míg a fizetett adók és azok járulékai között különbséget nem tesz s így az adók után fizetett késedelmi kamatok levonhatás szempontjából ugyanazon elbírálás alá esnek, mint a fényleg fizetett adók.

Ellenben az ügyvéd tiszteletdíjának magánjogi címen alapuló teherként való levonása jogosan nem igényelhető, mert az ügyvéd tiszteletdíja nem tekinthető olyan magánjogi címen alapuló tehernek, mint amilyen a kegyuri a gazdasági alkalmazott nyugdíja és ehhez hasonló egyéb teher, hanem az az adózó részéről teljesített és magánjogi kötelezettségen alapuló olyan szolgáltatás, amely mint például a házi orvos tiszteletdíja, az adózó személyes kiadásai körébe esik és mint ilyen magánjogi címen alapuló tehernek nem minősíthető, s így ennek levonására törvényes alap nincsen.

Ha az iparvasut a közutat nemcsak keresztezi, hanem hosszában is igénybe veszi ugyan, de az igénybe vett utrészt az iparvasut tulajdonosa saját költségén maga tartja fenn: az utvám díj alól mentes. (Közigazgatási Biróság 1606/1928. K. szám.)

Az iratokból kitűnik, hogy mindkét panaszos iparvasutja, amelyen a s . . . i vasuti állomásra részükre érkező áruk telepükre szállíttatnak, illetőleg amelyen az általuk a s . . . i vasuti állomáson feladott áruk telepükről az állomásra szállíttatnak, részben azokon a törvényhatósági, illetőleg községi közlekedési utakon vonul el, amelyeknek igénybevételével szállított áruk után a m. kir. kereskedelemügyi miniszter 90.214/1926. I. számú engedélyokiratával T. vármegye közönsége részére utvámszedési jogot engedélyezett.

Az iparvasut a vámtárgyat nemcsak keresztezi, amely esetben — a közigazgatási biróság XVI. számú döntvénye értelmében — az iparvasut tulajdonosai a vámtárgy használóinak s így vámfizetésre kötelezetteknek egyáltalában nem minősülnének, hanem, bár nem nagy területen, a vámtárgyat annak hosszában is igénybe veszi s ezért az iparvasut tulajdonosai a vámtárgy használóinak tekintendők. A panaszosok azonban az utvám díj megfizetésének kötelezettsége alól, a biróság megítélése szerint, mégis mentesek.

A biróság a panaszbeli kifogást alaptalannak találta.

Az utvám szedésének ellenértéke ugyanis az ut létesítése és fenntartása és az utvámjövedelem kizárólag az ut létesítésének és fenntartásának célját szolgálja. Az utvám fizetésére tehát az köteles, aki az utat, illetőleg annak kövezetét akként használja, hogy ezzel a használattal az ut építésének, illetőleg újraépítésének és fenntartásának szükségességét előidézi, illetőleg előidézéséhez hozzájárul. Az uttestnek, illető-

leg az azon levő burkolatnak a járművek által való igénybevétele ugyanis az utburkolat természetszerű rongálódását és elhasználódását eredményezi s ezért az utburkolat fenntartását és időnként való újraépítését is szükségessé teszi.

Oly esetben azonban, amikor az árukat szállító jármű a vámtárgy burkolatát nem rongálja és ennél fogva az átépítés és fenntartás szükségességét elő nem idézi, az utvám ellenérték nélkül szedetnék s az az igénybe vett utrész létesítésére és fenntartására nem, hanem csak más célokra lenne fordítható. Már pedig a vámszedési jog — az 1890. évi I. t.-c. 85. §-ának rendelkezése szerint — külön jövedelmi forrás nem lehet s az ebből eredő jövedelem csak a vámtárgy burkolatának létesítésére és fenntartására fordítható.

Tekintettel most már arra, hogy a vármegye közönsége, mint uttulajdonos és a „F. B. és Fiai“ panaszos cég között 1923. évi február hó 6. napján kötött területhasználati szerződés tartalma szerint, az utnak azon a részén, amelyen ennek a panaszosnak iparvasutja halad, a burkolatot ez a panaszos saját költségén létesítette és állandóan saját költségén tartja fenn: tekintettel továbbá arra, hogy gróf A. K. p-i és r-i uradalmának az az előadása, hogy az általa, iparvasutja céljára elfoglalt és használt utrészeket, az uttulajdonos minden hozzájárulása nélkül, kizárólag ő tartja fenn, megcáfolva nincs: megállapítható, hogy a panaszosok iparvasutja az utépítés és fenntartás szükségét az uttulajdonos terhére egyáltalán nem idézi elő, illetőleg, hogy az utépítés és fenntartás költségeit, amelyeket a vámszedési jog ellenértékeként az uttulajdonosnak kellene viselnie, maguk a panaszosok viselik. s így a panaszosoknak az utvám fizetésére való köteleztetésére hiányzik a jogalap.

Ha a panaszosok utvám fizetésére köteleztetnének, az utburkolat létesítéséhez és fenntartásához kétszeresen járulnának hozzá, éspedig az általuk használt utburkolatnak saját költségükön természetben való létesítése és fenntartása útján és ezenkívül a létesítés és fenntartás költségeire szolgáló vámdíjnak készpénzben való megfizetése útján. Ez pedig sem az igazságosság követelményeinek, sem a vámszedési jog engedélyezése törvényes célzatának nem felel meg.

Végül az, hogy a vámtulajdonosnak a vámjövedelemből más utakat is fenn kell tartani, a panaszosok vámfizetési kötelezettségét meg nem állapíthatja, mert a vám az uthasználat ellenében és a használat folytán szükségessé váló helyreállítás és fenntartás céljára fizetendő, a panaszosok pedig az általuk használt utrészek fenntartásáról maguk gondoskodnak és mert ők az általuk nem használt többi ut fenntartására oly vám fizetése útján, amelyért ellenértéket nem kapnak, nem kötelezhetők. Ezekből az okokból kellett az alispánnak a panaszosokat utvám díjmentességük megállapítása

iránt előterjesztett kérelmükkel elutasító határozata ellen irányuló panaszoknak helyet adni s a panaszosoknak az utvám fizetése alól való mentességét megállapítani.

Ha a vagyonszállás idején vagyónátruházási illeték szedése a községet nem illette meg, ez az illeték akkor sem fizetendő, ha az átszállás tkvi bekebelezése idején már volt a községnek illetékszedési joga. (Közigazgatási Biróság 8369/1928. P. szám.) B. község a megtámadott illetéket a magyar kir. belügyminiszter által 1924. évi január hó 4-én jóváhagyott és ezen jóváhagyásnak a községi közgyűlésen történt kihirdetését követő 30-ik napon életbelépett szabályrendelete alapján és azon — a telekkönyvbe az 1926. évi október hó 8-án bejegyzett — ingatlan-vagyonátszállás után követeli, mely az 1923. évi augusztus hó 14-én meghalt dr. S. Andortól való öröklés után keletkezett.

Dr. S. László azon az alapon kéri az illeték alól való felmentését, hogy a községnek az örökhagyó halála napján beállott vagyonszállás idejében nem volt joga ingatlan vagyónátruházási illetéket szedni és a későbbben életbelépett szabályrendelet nem bir és törvényszerűen nem is birhat visszaható erővel.

A m. kir. közigazgatási bíróság a panaszt jogosnak és a panaszlót az illeték alól felmentendőnek találta, mert:

Valamint az 1920:XXXIV. t.-c. 1. §. 3. pontja értelmében az állami ingatlan vagyónátruházási illetékeknek, ugy a szóban levő községi szabályrendelet 1. és 3. §-ai értelmében a községi ingatlan vagyónátruházási illetékeknek is ingatlan vagyonnak átszállása és átruházása a tárgya, tehát mindkét illeték a vagyonszállás és átruházás után jár. Az illetékkövetelés érvényesítése tekintetében pedig az a különbség, hogy az állam joga az illetékhez (az idézett törvény 15. §-a szerint) öröklésnél az örökhagyó halála napján nyílik meg és pedig arra való tekintet nélkül, hogy a változást a telekkönyvben bejegyezték-e vagy nem, — a községnek az illetékkövetelési joga pedig (szabályrendelet 3. §-a) minden esetben „az illeték alá eső vagyonszállás és átruházás“ telekkönyvi bejegyzése napján nyílik meg.

Ezen jogszabályokból nyilvánvaló, hogy a községi illeték alá maga a vagyonszállás és átruházás esik, nem pedig annak telekkönyvi bejegyzése és a községi illeték követelhetésének a telekkönyvi bejegyzéstől való függővé tétele — vagyis az illetékszedési jognak az idézett törvény 117. §. 2. és 4. pontjai szerint a jogosított község tetszésétől függött megszorítása — egyáltalán nem változtatja meg az illetékek jogi természetét.

Mínthogy pedig kétségtelen, hogy B. községnek 1923. évi augusztus hónap 14-én, amikor az illeték alá vont vagyónát-